Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Doctrinale

Alexander <de Villa Dei>

[Straßburg], 19. Juli 1490

De verbis deponentalibus

urn:nbn:de:bsz:31-290421

Visual Library

De verbis deponentalibus

.i.inuenire .i.deſideras ſcʒ verbo.
SI reperire cupis ex deponente ſupina
ſcʒ verbi .i.excogita .i.fac ſcʒ vocē actiuā
Actiui finge vocē: formaqʒ per illam
exēplum a letor a vereor .i.multa
Sicut letatum veritū: ſʒ plurima verba
ſcʒ verba .i.faciūt .i.nō ſic a reor a miſereor.
Illa creant aliter: probat hoc ratuſqʒ miſertus
h verbū in ſupio ſcʒ ſupm ſupple creant
Dat fateor faſſum: nullum liquor medioꝛqʒ
etiā .ſ.pdict ſociare
Et veſcor reminiſcor eis adiūgere debes
ſcʒ verba circūlocutionē .i.nō retinēt ſcʒ pfectoꝝ
Hec circūloquium non ſeruant preteritorū

De pteritꝭ ⁊ ſupis verboꝝ deponētaliū

¶ Poſtq̄ Alexander determiauit de verb actiuis ⁊ neutralib⁹ q̄ ad eorū pterita ⁊ ſupia penes ordinē ꝯiugationū. h ꝑn̄t determiat de verb deponētalib⁹ q̄ ad eoꝝ pterita ⁊ ſupia cuiuſcūqꝫ ꝯiugatōis fuerit. Exēpluꝫ d pmа ꝯiuga. vt letor triſtor emulor minor ⁊c̄. De ſcd̄a vt vereor polliceor. De tertia vt ꝯuertor auertor. De q̄rta vt molior ſortior. ¶ Et dicit pmo. ſi tu cupis repire ſupia ex deponēte verbo debes fingere vocē actiuā in o. ⁊ formare ſm illā vocē pteritū ⁊ ſupinū. ⁊ repto ſupio illi⁹ verbi actiue vocis. imediate habeb ſupinū in verbo deponēti. qd̄ ē illi oīno ſile. ex q̄ ſu° potes ſupplere ſupinū verbi deponēt cū h verbo ſbſtātiuo ſū es eſt. Exēplū. finge vocē actiuā a letor ⁊ vereor. ⁊ habeb leto as aui letatū. ⁊ vereo es ui veritū. q̄ ſūt etiā ſupia a letor ⁊ vereor Jn̄ dicim⁹ circūloq̄ndo i pterito deponēt letatuſſuꝫ vl' fui ⁊ verituſſuꝫ vl' fui ⁊c̄ ¶ Sʒ plurima verba creāt alit ſupia. qd̄ ꝑbat h pteritū rat⁹ atqꝫ miſert⁹. qꝛ voces eoꝝ actiue ficte haberēt itū. vt reo rui ritū. miſereo miſerui miſerituꝫ. ſ mō dicim⁹ ratū ⁊ miſertū. Jn̄ ratuſſuꝫ ⁊ miſertuſſuꝫ ¶ [Dat fateor faſſū] Dic q h verbū ꝺponētale. ſ. fateor hꝫ faſſū i ſu°. ſ liq̄r medeor veſcor ⁊ rminiſcor nullū hn̄t ſupm. q̄re nō hn̄t circūloquutū pteritū. qꝛ pteritū circūloq̄t p ſupinū cū h verbo ſū es eſt. ¶ Jtē verba deponētalia nō hn̄t ꝓpa pterita ſ circūloquuta p ꝓpriū pticipiū pteriti tpis. ⁊ p h verbū ſbſtātiuū ſū. Un̄ Priſcian⁹ Preteritū verbū qd̄ i or fit nō hꝫ vllū. Sʒ vice pteriti cū pticipāte capit ſū ¶ Jtē verbum deponētale dr̄ a depono is ere. p antifraſim. qꝛ mime deponit aliquā lr̄aꝫ. ſi eīn deponeret nō eſſet latinū Sʒ qn̄ arguit letor ē ꝺponētale attn̄ ſi ꝺponerꝫ r vtiqꝫ manerꝫ latinū. qꝛ leto ē dt̄us h⁹nois letū ti. Dōm lꝫ inēdū maneat latinū nō tn̄

Notandū.

Sentētia

Notandū.

Unde dr̄ deponētale

Arguit.

De verbis deponentalibus

eiuſdē ſignificatōis cū verbo deponētali. qꝛ letū ti. valet tantū ſicut mors
ꝫ letor. i. gaudeo. Vel dr̄ deponētale a deponere. qꝛ deponit vnū pticipiū
futuri tpis i dus. qꝛ oīa ꝓus fuerūt cōia. ꝛ verba cōia hn̄t q̄ttuor pticipia
duo ex pte ſignificatōis actiue. ſ. pn̄s ꝛ futuꝝ in rus. ꝛ duo ex pte ſigni-
ficatōis paſſiue. ſ. pteritū ꝛ futuꝝ in dus ¶ Vel dr̄ a deponere qꝛ depoit
vnā ſcatōez ſcꝫ paſſiuā. ꝛ retinet actiuā. vt letor emulor. Itē ſolū vnū
repit verbū deponētale qd̄ deponit actiuā ſcatōez vt naſcor. Itē oīa
verba deponētalia olim erāt cōia. vn̄9. Deponēs oē qd̄ apud nos dr̄ eſſe.
Quondā cōe veteres illud poſuere. Tūc duplex ſenſus fuerat mō ſuffi-
cit vn9 Et nō imerito deponēs dr̄ ergo Et in ſignū hui9 inueniūt adhuc
multa verba deponētalia poſita in ſacra ſcptura ſb̄ paſſiua ſignificatōne.
vn̄ in Hieremia. Sic enumerari nō pn̄t ſtelle celi nec metiri harena ma
ris. ibi metiri ponit paſſiue Et ibi Dum9 tuo funiculo metiet. Etiā prio
Regū. xxvi. Sic pdix pſeqt in mōtib9 ꝛc. ibi pſeqt poit paſſiue. Silr ad
Heb. vl. Talib9 āt hoſtijs ꝓmeret de9. i. ꝓmerēdo acqrit. Itē i pſ. Con-
Letari uerte dn̄e ſup ſeruū tuū ꝛ depcare. i. depcabil' eſto. ¶ Letor aris letat9
ſum. i. gaudere. Itē letus a ū. i. hilaris ꝛ gaudēs. In leticia. i. gaudium.
Itē leto as are actiū ſᵗ mortificare. Jn dr̄ etiā paſſiue letat9 a ū. i. mor-
tificat9 Vn̄. Leto letat9 ſit idē qd̄ mortificat9 Letor letat9 ſit idē qd̄ glo-
rificat9 Itē. Nō bn̄ letat cui letat ſua mr. Itē letū ti. i. mors. Vn̄ dr̄ n̄a
inē letū ti. ꝛ let9 a ū. Cū venerit letū neminē vidi fore letū. Itē letor cō-
Triſtari ponit cū cō. ꝛ dr̄ colletor aris ¶ Triſtor aris triſtatuſſum. i. dolere ꝛ tri-
ſtis eē Inuenit etiā triſto as are. i. triſtē facere Cōtriſtor aris. i. ſil' triſta
Emulor ri ꝛ ꝯdolere. Contriſto as are. i. ſil' triſtē facere. ¶ Emulor aris aliqn̄ ſᵗ
diligere. ꝛ tūc ꝯponit ab e ꝛ moles. Aliqn̄ ſᵗ inuidere ꝛ tūc ꝯponit ab e
ꝛ molo is. Etiā tūc capit ꝓ indignari ſic facit q̄ ex ira inflat9 eſt. Aliqn̄
ſᵗ ſeq̄ in malo vel in bono ꝛ tūc ꝯponit ab e ꝛ molior iris. vn̄. Emulor in-
flat amat inuidet ac imitat. In emul9 a ū. i. inflat9 ita q vel amat vel inui
Minari det vel ſeqt aliū ꝓ amorē vel inuidiā ¶ Minor aris. i. minas imponere. t.
trauwen. Etiā inuenit mino as are. i. ꝯpellere vel an̄ ſe ducere. Itē diffe
rūt minas nomē ꝛ minas verbū Vn̄. Nolo timere minas dū me ſine vi-
Vereri mine minas Itē minę ap. t. dreyung. vtš ¶ Vereor eris. i. verecūdari vl'
timere. In reuereor eris. i. venerari vel honorare. vn̄. Eſt vereor timeo re
uereri dic venerari. In irreuereor. i. nō honorare ꝛ dehonorare. Itē dif-
ferūt verutū ꝛ verit9 a ū. vn̄. Tūc ſcio me veritū cū magnū porto verutū
Polliceor ¶ Polliceor eris pollicitus ſum. i. ꝓmitte In pollicit9 a ū. i. ꝓmiſſus. Vn̄
Ouidi9 de arte. Pollicit9 diues quilibet eſſe pt. Itē Pollicemur ſpōte ꝫ
ꝓmittim9 rogati. vn̄9 Vltro polliceor ꝓmitto ſepe rogatus ¶ Cōuertor
eris. i. ſil' vertē. t. bekeren. Diuertor eris. i. pfecte vertere. Auertor eris. i.
ſpnere vl' lipē dere ꝛ recuſare. Preuertor eris. i. ꝓuenire pterire ꝛ trāſire.
Reuertor eris. i. retrōuertē vel redire. Itē iſta ſunt ꝯpoſita a verto q̄ po

nũtur quandoq₃ deponẽtaliter et quandoq₃ paſſiue. ¶ Molior iris mo Moliri.
litus ſum.id eſt.cũ difficultate conari. Et differũt molior molo et molio.
vt ſupra. ¶ Item ſortior iris ſortitus ſum.id eſt.diuidere. ſ₃miniſtrare. Sortiri
adipiſci diuinare vel tribuere. ¶ Lachrymor aris lachrymatus ſum .id ẽ
lachrymas fundere. Jantor aris iantatus ſum.i.mane comedere. Jnde
iantaculũ.i.comeſtio que mane fit.teu.eyn anbeyſſen ¶ Reor reris ra- Reri
tus ſum.i. exiſtimare vel putare. Jnde ratus a um i.arbitratus. firmus
vel opinãdo credens. Unde. Credens vel firmus dr̃ eſſe ratus. Jtem ra-
tis tis.i.nauis.τ differt a ratus a um. Und. Ex lignis ratis conſtruitur
optima ratis. Jtem a reor verbũ dr̃ gerũdiuũ verbum rendi do dum vt
ibi. Jn modio rendi vix eſt vola plena ſciẽdi ¶ Miſereor eris erbarmẽ. Miſereri
id eſt.ſup miſeriam alicui⁹ ɔdolere τ compati. Jnuenit antiquũ verbu₃
miſereo es in eodem ſenſu. vnde miſeret dr̃ τ miſeret impersonaliter Et
dr̃ miſeret me tui.vel miſeret tui. Jtem inuenit miſeror aris τ eſt ide₃ ꝙ
miſereri.ſ₃ eſt miſereri cordis tm̃:ſ₃ miſerari ex opere comprobat.et dici
tur miſeror.i.ſignũ miſericodie tibi exhibeo. Jnde miſerabilis τ hoc le.
id eſt.dignus miſericordie vel miſericordie habilis. Et ſic patet ꝙ miſeri
cordia eſt tm̃ affectus cordis.ſ₃ miſeratio ex opere probat. vñ⁹. Parcen-
do miſerat homo:chriſt⁹ miſeret. Quelibet iſtoꝝ ꝓprie miſeret miſeroꝝ.
Jtem miſereor regit gtm̃ vel datiuũ.etiam dominor aris. Vñ⁹. Noſtri
vel nobis miſereris cũ dominaris ¶ Fateor eris.i.manifeſtare.teuto. be Fateri
kennen.quaſi teneor fari. Confiteri.i.ſimul fateri. Jtem confiteor ſepe Cõfiteri
ponit pro fateor τ econtra.q̃uis quidã faciendo differentiã dicũt Cõ-
fiteor ſponte fateor mea facta coacte. ¶ Jtem quandocũq₃ aliqđ verbũ Notãdũ de
caret p̃terito ſiue terminat in o ſiue in or.tũc ad exp̃mẽdum mẽtis con verb carẽti
ceptum ſ₃ tali p̃terito ſumẽdum eſt participiũ p̄ſentis tempis cũ p̃teri- bus p̃terito
to hui⁹ verbi ſum. vt gliſco in p̃terito dr̃ fui gliſcens. veſcor pane in p̃teri
to dr̃ fui veſcẽs pane. ¶ Liquor eris id eſt defluere decurrere τ diſſolui. Liqui
τ liqueo es ere capit ꝓ eodem. teu. weych werden. Jtẽ a liqueo es ere
dr̃ liquor oris nomẽ ſ₃ſtantiũ.i.humor vel humiditas.teu. feychtikeyt.
Jtẽ liq̃ as are.t. weych machen .vtſ₃. Jtẽ liquor aris paſſiuũ.t. weych
gemacht. Jtem liquor oris a liqueo. τ liquor aris a liquo corripiunt
hanc ſyllabã li.ſ₃ liquor eris ꝓducit ¶ Medeor eris id eſt medelã dare. Mederi
Jnde remedeor id eſt ite₃ mederi τ remediũ dare. Jtem remedium ij.
id eſt medicina vel medela.teu. artzney. ¶ Jtẽ medicor aris deponens
et medico as actiuũ.i.medicinã dare vel cũ medicina aliquẽ ſanare. Jñ
medicus eyn meyſter in der medicijn. Jñ dr̃ medicor aris. τ medico as.
Jñ medicamẽ τ medicamentũ.i.medicina vel remediũ. Jte₃ medeor re-
git dtm̃.medico regit actm̃.medicor regit actm̃ vel dtm̃. Unde. Accuſa-
tiuũ medico medeorq₃ dtm̃. S₃ medicor q̃rtũ depoſtulat atq₃ datiuum.
¶ Veſcor eris.i.comedere vel vti cibo. Jñ veſca.i.parua eſca. ſicut ſolet Veſci

dari pueris. Itē veſcor ſ̄m vſum caret ſupīo ⁊ ſuppletōne ṗteriti. tm̄ ſ̄m artē h̄z veſcitū. Cōueſcor eris .i. ſil' veſci. ¶ Reminiſcor eris .t. gedenckē .i. memorari vel recordari neglectū. Jn̄ reminiſcētia e .i. rememoratio Itē reminiſcor caret ſupino ⁊ repletōne ṗteriti ſ̄m vſum. tn̄ haberet rementū in ſupino ⁊ rementus ſum in ṗterito ſicut cōminiſcor ꝯmētū ⁊c.

Reminiſci

¶ Cōminiſcor cōmentus ſum .i. cōmemorari. Jn̄ cōmentū ti. eyn commēt. eſt ꝓpe liber expoſitori⁹. q2 exponit textū nō q̄ ad iūcturā ꝯſtructionis ſ̄ q̄ ad ſententiā verboꝝ ꝗ deſeruit expoſitōi ſentētie alic⁹ libri ⁊ non ꝯſtructōi lr̄e. Gloſa eſt expoſitio ipi⁹ lr̄e ⁊ etiā ſentētie. q2 gloſa nō ſoluz ſententiā ſed etiā verba attendit Tranſlatio eſt expoſitio ſentētie ꝑ aliā linguā. Textus eſt liber vel tractatus ipſius doctoris ſine lr̄e vel ſentētie expoſitione.

Cōminiſci

ſtude facere ſcz verba ſcz ꝯiugatōis

Diſce ſupīa dare per deponentia terne

a gradior a cōminiſcor a fruor a fruor a ꝓficiſcor

Greſſus cōment⁹ fruitus fructuſq3 ꝓfect⁹

a fruor a labor a nāciſcor a paciſcor ab adipiſcor

Et fretus lapſus nact⁹ quoq3 pactus adeptus

ab vlciſcor ab iraſcor ab obliuiſcor a fūgor ab vtor

Ultus et iratus oblitus functus ⁊ vſus

a queror a ꝯplector a nitor etiā a nitor

Queſtus cōplexus niſus vel dicito nixus

¶ Dicit ꝙ debem⁹ diſcere dare ſupina irregularia i deponētalib⁹ tertie ꝯiuga. q2 gradior h̄z greſſū. cōminiſcor ꝯmētū. fruor fruitū ſiue fructū vel fretū. ꝓficiſcor ꝓfectū. labor lapſum. nāciſcor nactū. paciſcor pactū. adipiſcor adeptū. vlciſcor vltū. iraſcor iratū. obliuiſcor oblituz. fungor functū. vtor vſum. queror queſtū. cōplector cōplexum. ſ̄b q̄ complectitur amplector eris. qd̄ habet amplexū in ſupīo. ⁊ nitor habet niſum vel nixū.

¶ Extra textū etiā excipit hoc verbū fatiſcor eris. qd̄ h̄z feſſuz in ſupīo et ſ̄t fatigari. teu. myed werden. Jnde feſſus a um .i. fatigatus vel laſſus teu. myed.

Fatiſcor

i ṗtito ab orior i futuro i ṗte° a morior i futuro

Ortus ⁊ eſt oritur⁹: mortuus ⁊ moriturus

ſcz verba

Hec tria ſi dicas orior morior potiorq3

.i. ꝯiugādo .i. tertie vel quarte ꝯiuga.

Declinando potes eris vel iris reperire

De verbis deponentalibus

Dicit ꝙ orior ⁊ morior cū ſint tertie vel q̄rte ꝯiuga. faciūt p̄terita iuxta tertiā ꝯiugatōꝫ. ⁊ futura iuxta q̄rtā ꝯiugatōꝫ. vt pꝫ in textu. Deīde dicit ꝙ h̄ tria verba ſcꝫ orior morior ⁊ potior repiunt̄ hēre eris in ſc̄da pſona pn̄t indicatiui penes tertiā ꝯiugatōꝫ. ⁊ iris penes q̄rtā

ab expergiſcor loquutū ſequutū in ſupio
Hinc experrect⁹ faciūt loquor ⁊ ſequor vtum
.i. facit i ſupio in ſupino i infinitiuo
Dat tutū tueor: tuitū tuor: ambo tueri.
in ſupio in ſupino in ſupino
Dat naſcor natū. dat mēſum metior: orſum
in ſupino in ſupio
Ordior: ⁊ paſſum patior: potiorq3 potitum

Dicit ꝙ expergiſcor hꝫ experrectū in ſupio. ⁊ ſequor ⁊ loquor habent vtū. vt loquutū ſequutū. Tueor hꝫ tutū ⁊ tuor hꝫ tuitū. ⁊ ambo habent tueri in infinitiuo. et naſcor natū in ſupino. metior mēſum. ordior orſū. patior paſſum. potior potitū.

ſcꝫ vſitato
Credo ꝙ exoſus verbo caret atq3 peroſus

Dicit autor ꝙ eſt illi⁹ opinionis ꝙ exoſus ⁊ peroſus hec duo participia carent verbo. i. a nullo verbo deriuantur. Uide latius in vocabulis
Gradior greſſuſſum. i. vadere ⁊ ambulare. Inde dr̄ greſſus a ū. participium vt patet. Etiā greſſus us ui. i. veſtigiū vel paſſus. Un̄ differētia. Per multos greſſus homo greſſus fit cito feſſus Cōminiſcor eris. ē ſimilia fingere. excogitare. mētiri ſimul memorari. ad memoriā reducere. Un̄ cōmentū de quo ſ̄. Inde cōmentor aris. i. cōmentū facere. Inde cōmentator oris dr̄ ille qui facit cōmentum alicui⁹ libri. Fruor eris frui. i. vti vel fungi. Differūt tn̄. q2 frui ſignificat alicui rei ꝓpter ſeipāꝫ adherere. ſicut deo ⁊ celeſtibus. Item a fruor dr̄ fructus. t. eyn frucht. Inde fructuoſus a um. i. fructu plenus. Uti eſt alicui rei adherere ꝓut eſt inſtrumentū ad meli⁹ acquirendū. ſic vtimur rebus temporalib⁹ pro nūc vtilib⁹. Fungor eris fungi ē officio adherere. Potior iris potiri ē adherere optatis et electis. Sed veſcor eris veſci ē cibis vti. Un̄⁹. Rege deo fruimur. exoptatiſq3 potimur. Ueſcimur ac dapibus. vtimur vtilibus. Atq3 eque dicis fungimur officijs. Item fruor cum compoſitis facit fructū fretū ⁊ frequenti⁹ fruitum. ſ ſolum fruiturus in participio futuri tempis. Proficiſcor eris ꝓfectuſſum. i. ire. Un̄ ꝓfectus us ui. i. ꝓficuū. Unde. Cauſa ꝓfectus ſum ſepe longe ꝓfect⁹. Labor eris lapſus ſum. i. cadere. teu. fallen oder ligen. Item labor eris verbum eſt pīma longa. ſed labor oris nomen eſt prima breuis. Unde. Me grauat ille labor

Gradior
Cōminiſcor
Fruor
Proficiſcor
Labor

De verbis deponentalibus

Nanciſci ſ; cuiꝰ pondere labor ¶ Nanciſcor eris nactuſſum.i.acquirere ſiue adi-
Paciſci piſci. Unde. Hoc eſt nanciſcor acquirere vel adipiſcor. Item adipiſcor
adeptuſſum.i.acquirere vel inuenire. ¶ Paciſcor pactuſſum.id ē. pactū
accipe vel ꝓmittere vel pactū dare vel pactum petere.⁊ amiciciā et pacē
facere ſiue firmare. vñꝰ. Accipit in pactum ꝓmittit firmat amorē Con
uenit hec ſignat hoc verbū cuncta paciſcor. Compaciſcor.i.ſimul paciſci
Ulciſcor Depaciſcor id eſt valde paciſci. ¶ Ulciſcor vltuſſum id eſt vindicare vel
punire. Inde vltus a um.id eſt vindicatus. Inde inultus id eſt nō vindi
catus. Unde. Peccatū multum nunq̄ remanebit inultum. Item vltio
onis.id eſt.punitio vel vindicatio. Unde. Ad facinus duplex non ſuffi-
cit vltio ſimplex. Item vltor oris.id eſt vindicator. Inde vltrix icis
Iraſci ¶ Iraſcor eris iratuſſum.id eſt cōmoueri ad iram. Inde iracundꝰ a ū.
qui faciliter iraſcit̄ ⁊ frequēter Iratus a um.qui ex cauſa iraſcit̄ ⁊ raro
Et veniūt hec oīa ab ira. Ira eſt repētina animi motio ex qua nō pro-
uenit odium. Uel ſic. Ira eſt ebullitio ſanguinis circa cor. Et eſt ira bre-
uis furor. Sed iracūdia vel odium eſt inueterata ira deultione ſemper
Obliuiſci cogitans ¶ Obliuiſcor eris oblituſſum.id eſt.memoriā rei amittere vel
negligere. Inde dr̄ oblitus a ū.i.negligens. Itē differūt oblitꝰ ab obli-
uiſcor media longa.⁊ oblitus ab oblino media breui. Unde Immemor
oblitus.manet oblitus iſte linitꝰ. Eſt oblita deū meretrix eſt oblita ſor-
Fungi de. ¶ Fūgor eris functuſſum.i.vti.teu.gebruchen. Defungor.i.deorſum
a functōe eſſe ⁊ nō fungi. Inde defunctꝰ a ū.i.mortuꝰ.qꝛ nō fungit̄ vita p̄-
Utor ſenti.nec aliq̄s fungit̄ eo ſ; potiꝰ fugit eum. ¶ Utor eris vſuſſum.i.potiri
teu.gebruchen. Abutor.i.male peruerſe ⁊ cōtra rōnem vti. Coutor.id ē.
Queri ſimul vti.⁊ ꝓducit̄ ſemp illa lr̄a v. Unde horatiꝰ. Quo mihi fortuna ſi
nō concedit̄ vti. ¶ Queror eris queſtuſſum.i.lamentari. teuto. klagen.
Cōplector Conqueror ꝯqueſtuſſum etiā ſignificat lamentari vel ſimul queri. Itē
queror paſſiuū a quero aliud ſignificat vtē. ¶ Complector eris com-
plexus ſum.i.ſimul vtriſq; brachijs cingere. Inde complexus us.et com-
plexio onis.i.actus complectendi. Itē complexio etiā eſt natura vel di-
Nitor ſpoſitio. Complexor aris.id eſt.freq̄nter complecti.vt ſupra in plecto.
¶ Nitor eris niſus vel nixus ſum.i.laborare conari gradi ⁊ parere.qꝛ in
partu maximꝰ labor ⁊ conatus eſt. Annitor.i.valde niti adherere appo-
diare. Cōnitor.i.ſil' niti. Enitor.i.valde niti foras mittere vel parere ⁊c̄.
Et ꝓducit̄ ſemp illa ſyllaba ni. vñꝰ. Nitimur inuetitū ſemp.cupimuſq;
negatū. Item nitor oris nomē.i.ſplendor ⁊ corripit ni. vñꝰ. Res ē pul-
cra nitor in quē ſup oīa nitor. Itē nitor qñ ſignificat idē quod pario
tūc cōmuniter habet nixum in ſupino. ſ; qñ ſignificat idē qd laboro tūc
habet niſum. vñꝰ. Nitor ꝓ parere de ſe nixum facit eſſe. Si niſu3 dicas
vult ſignificare laboro. Itē inuenit̄ niſus ſi nomē auis.niſus ſi nomē re-
gis.niſus us ui.conamē ⁊ labor. Uñ. Niſus auis.niſus conamen. rex q3

niſus. Rex et auis per ſi. conamen ſus genitiuo. Item niſi cōiunctio .id
eſt. ſi nō vel magis ꝗ̄. Et corripit ni. Unde verſus. Non ſunt quinqꝫ ni-
ſi domino dare vulnera. niſi. id eſt. conatus. Item. Non eſt tuta niſi ſine
niſo filia niſi. ¶ Orior eris vel iris oritum vel ortum in ſupino. id eſt. Oriri
naſci vel aſcendere. Item vſitatius dicitur ortū in ſupino ꝙ̄ oritū. ⁊ or-
tus ſum in p̄terito. ꝙ̄ oritus ſum. Et vſitatius dicit̃ in participio futuri
temporis oriturus ꝙ̄ orturus. Aborior. id eſt longe oriri vel oriendo exi
re. vel aboriri eſt naſci ante vel poſt debituꝫ tempus. ⁊ ſine lege naſcendi.
Inde dicitur abortus a um. ⁊ abortiuus a um. qui naſcitur monſtruoſe
et contra naturā ante vel poſt tempus ſuū. Item oriundus a um. id eſt.
natus vel naſcendus. Item differunt ortus ti. et ortus tus. vt ſupra.
¶ Morior eris vel iris. id eſt. obire ⁊ legem carnis ſoluere. Item diffe- Mori
runt mori infinitiui modi ⁊ mori datiui caſus a mos moris. Unde. Eſt
in amore mori veneris ſe ſubdere mori. Item reperit̃ mori genitiui ca-
ſus a morus vt ſupra. Item morior caret ſupino. tamē ſm antiquos di-
citur mortuū mortuu. ⁊ inde dicit̃ mortuus in participio p̄teriti tp̄is ſm
tertiā coniugatōēꝫ. ⁊ moritum tu. ſm quartā coniugatōem. ⁊ inde dici
tur moriturus in participio futuri tēpis. Item morior fuit olim quar
te coniugatōnis. ſed nūc moderni tenent ip̄m tertie coniugationis.
¶ Potior eris vel iris. id eſt. vti vel frui. ⁊ conſtruit̃ cum genitiuo accu- Potiri
ſatiuo vel ablatiuo. vt potior illius rei. potior illā rem. vel potior illa re.
Item potior ſm modernū vſum eſt ſolum quarte cōiugatōis. tamē ſm
antiquos reperit̃ etiam tertie cōiugatiōis ſicut morior. Unde. Qui mo-
nacha potitur virga ſibi ſtante morit̃. Non aliter moritur monacha q̄-
cūqꝫ potitur ¶ Expergiſcor eris. experrectus ſum. id eſt. a ſomno eui- Expgiſci
gilare. Inde dicit̃ expergefacio is. id eſt. excitare ⁊ facere euigilare. Ex-
pergefactus a um. id eſt. a ſomno excitatus ¶ Sequor eris ſecutus ſum. Sequi
id eſt. imitari. ¶ Loquor eris locutus ſum. id eſt. fari ⁊ verbis aliquid Loqui
exprimere. Unde. Qui loquitur quocūqꝫ modo profert ſua verba. Lo-
quor eſt deponēs cū compoſitis. ⁊ corripit lo. Unde. Debet pauca loqui
qui vult vrbanus haberi. ¶ Tuor eris tuitus ſum. ⁊ tueor eris tutus Tueri
ſum. id eſt. inſpicere defendere vel protegere. quia aliquādo idem ſignifi-
cant. Unde. Dic tuor ⁊ tueor defendere ſiue videre. Itē tuor capit̃ ſepe
pro videre raro pro defendere. ⁊ tueor ſepe pro defendere. raro pro vi
dere. ſed compoſita ab vtriſqꝫ ſolum ſignant videre ⁊ nunꝙ̄ defendere.
Unde. Dic tuor inſpicere crebro defendere raro. Sed tueor ſepe defen-
dere raro videre. Nec ſi componas nūꝙ̄ defendere ſignas. ¶ Naſcor Naſci
eris natus ſum. id eſt. de vtero exire vel excidere. A naſcor venit nat⁹. id
eſt. filius. ⁊ nata. id eſt. filia. Unde Catho. Si tibi ſint nati nec opes tunc
artibus illos Inſtrue: quo poſſint inopem defendere vitā ¶ Metior Metiri
iris menſus ſum. id eſt menſurare. Itē differūt metitur media correpta

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg